

prima instanță: V. Efros
(Judecătoria Centru mun. Chișinău)
instanța de apel: V. Pruteanu, A. Minciuna, Iu. Cimpoi
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2r-8/15

DECIZIE

14 ianuarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iuliana Oprea, Tamara Chișca-Doneva

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Cernomaz Svetlana și Societatea cu răspundere limitată “Valumax-Prima”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Cernomaz împotriva Întreprinderii cu capital străin “Prime Capital” Societate cu răspundere limitată și notarului Beliscenco Oleg, intervenient accesoriu Societatea cu răspundere limitată “Valumax-Prima”, cu privire la declararea nulității contractelor, încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și moral; acțiunea reconvențională a Întreprinderii cu capital străin “Prime Capital” Societate cu răspundere limitată împotriva Svetlanei Cernomaz, Serghei Cernomaz și Societății cu răspundere limitată “Valumax-Prima” cu privire la compensarea venitului ratat,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 prin care a fost admisă în parte cererea Svetlanei Cernomaz cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și scutită dânsa de plata taxei de stat în cuantum de 13 750 lei; respinsă ca fiind neîntemeiată cererea Societății cu răspundere limitată “Valumax-Prima” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului; nu s-a dat curs cererilor de apel depuse împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014 și stabilit apelantelor termen de până la 26 noiembrie 2014, orele 16:00, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5 000 lei pentru Cernomaz Svetlana, și, respectiv, 37 500 lei pentru Societatea cu răspundere limitată “Valumax-Prima”,

c o n s t a t ă

La 06 mai 2011 Cernomaz Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS “Prime Capital” SRL cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 27 decembrie 2007 între dânsa în calitate de administrator al SRL “Valumax-Prima” și ÎCS “Prime Capital” SRL a fost încheiat contractul de împrumut nr. IMM/14/12/2007 în privința sumei

de 23 000 dolari SUA pentru procurarea echipamentului tehnologic, pe un termen de până la 27 decembrie 2014.

Menționează că în textul contractului nu s-a făcut referință la dobânda pe împrumut, dar la contract a fost anexat graficul de rambursare al împrumutului, dobânzilor și comisioanelor de gestiune calculate în sume fixe în dolari SUA, la expirarea termenului contractului suma totală ce urma a fi rambursată ridicându-se la 49 161,24 dolari SUA. Întru garantarea restituirii sumei împrumutate, în beneficiul ÎCS “Prime Capital” SRL a fost gajat echipamentul tehnologic procurat și ipotecat imobilul – proprietatea Svetlanei Cernomaz și Serghei Cernomaz amplasat în s. Cojușna r. Strășeni.

Indică reclamanta că la 24 februarie 2009 pârâta s-a adresat la Judecătoria Strășeni cu o cerere privind emiterea unei ordonanțe judecătorești de transfer în proprietatea creditorului ipotecar a imobilului gajat.

Prin ordonanța Judecătoriei Strășeni din 17 martie 2009 s-a transmis în posesia ÎCS “Prime Capital” SRL bunurile gajate cu dreptul de comercializare ulterioară în scopul stingerii datoriilor SRL “Valumax-Prima” cu evacuarea forțată din spațiile transmise. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2010 ordonanța enunțată a fost anulată.

Pretinde reclamanta că odată cu înaintarea cererii de transmitere a bunului ipotecat, ÎCS “Prime Capital” SRL și-a exprimat acordul de a înceta în mod unilateral relațiile contractuale, în acest fel contractul de împrumut nr. IMM/14/12/2007 din 27 decembrie 2007 fiind de fapt reziliat începând cu 24 februarie 2009. Prin urmare, suma datoriei nu putea fi mărită în mod arbitrar de către creditor, el neavând drept legal să calculeze dobânzi după ce contractul litigant a încetat.

Însă pârâta ÎCS “Prime Capital” SRL a cerut achitarea sumei ce cu mult a depășit datoria reală, amenințând familia Cernomaz (inclusiv trei copii minori) cu evacuare și lipsire de proprietate.

Susține Cernomaz Svetlana că sub influența presiunii psihologice a introdus pe contul bancar al pârâtei la BC “Eximbank” SA în perioada 18 martie - 26 octombrie 2009 suma de 27 794,31 dolari SUA, dintre care datorii evident nefondate, precum 1 888 dolari SUA taxa pentru rambursarea anticipată a împrumutului, 348,43 dolari SUA taxa de deservire a împrumutului, 2 589,06 dolari SUA dobânzi, 365,37 dolari SUA rețineri, 50 lei avertizare și 3 484,97 lei taxa de stat achitată de creditor la depunerea cererii cu privire la eliberarea ordonanței judecătorești.

Având în vedere că la 24 februarie 2009, când contractul de împrumut a încetat la voința creditorului, datoria a constituit suma de 21 502,27 dolari SUA, însă dânsa a achitat mai mult, 27 794,31 dolari SUA și 3 534,97 lei, ea a suferit nejustificat o pagubă materială directă de 6 291,64 dolari SUA și 3 534,97 lei.

Deși pârâtei i-a fost înaintată somația cu propunerea de a verifica sumele achitate și a restitui suma încasată suplimentar în mod neîntemeiat, reclamația respectivă a fost respinsă, unica modalitate de apărare a drepturilor și intereselor legitime rămânând intentarea prezentei acțiuni în judecată.

Consideră reclamanta că dânzei și familiei sale i-a fost cauzat un prejudiciu material esențial deoarece ÎCS “Prime Capital” SRL prin acțiuni ilegale și înșelătoare a căpătat sume mai mari decât cele care i se cuveneau, și prejudiciu moral pe motiv că a suferit de stres, neliniște, frustrare și incertitudine cu privire la viitor și frică pentru soarta copiilor.

Cere reclamanta Cernomaz Svetlana încasarea în beneficiul său de la ÎCS “Prime Capital” SRL a sumei de 6 291,64 dolari SUA și 3 534,97 lei cu titlu de prejudiciu material și 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta pricină.

La 05 mai 2012 SRL “Valumax-Prima” a depus cerere de alăturare la acțiunea Svetlanei Cernomaz și de introducere în proces în calitate de intervenient.

Pe parcursul examinării pricinii în fața primei instanțe, la 19 iunie 2012, ÎCS “Prime Capital” SRL a depus cerere reconvențională împotriva Svetlanei Cernomaz, Serghei Cernomaz și SRL “Valumax-Prima” cu privire la compensarea venitului ratat.

În motivarea acesteia, ÎCS “Prime Capital” SRL a indicat că are pretenții pecuniare față de soții Cernomaz și SRL “Valumax-Prima” dat fiind faptul că termenul de acțiune al contractului de împrumut nr. IMM/14/12/2007 din 27 decembrie 2007, a fost până la 27 decembrie 2014, însă împrumutul a fost restituit înainte de termen la 26 octombrie 2009, prin urmare întreprinderea a ratat dobânda și comisionul de gestiune planificat pentru perioada rămasă, în sumă totală de 16 464,61 dolari SUA.

Având în vedere achitarea de către Cernomaz Svetlana și SRL “Valumax-Prima” a comisionului pentru rambursarea înainte de termen a împrumutului în mărime de 1 888 dolari SUA și ținând cont de faptul plasării de către creditor a sumelor restituite anticipat la depozit într-o bancă comercială, în rezultat compania obținând un anumit venit, rămâne restantă suma venitului ratat de 12 085,56 dolari SUA. Iar în contextul în care soții Cernomaz au ipotecat imobilul-proprietatea lor pentru a garanta restituirea împrumutului contractat de SRL “Valumax-Prima”, ei sunt debitori solidari alături de respectiva întreprindere în ceea ce privește repararea prejudiciului adus prin neexecutarea obligațiilor izvorâte din contractul de împrumut, mai ales în situația în care sunt și asociații societății și îi gestionează activitatea.

Cere ÎCS “Prime Capital” SRL încasarea în mod solidar de la Cernomaz Svetlana, Cernomaz Serghei și SRL “Valumax-Prima” a sumei de 12 085,56 dolari SUA cu titlu de venit ratat.

Ulterior, Cernomaz Svetlana a depus cerere de concretizare a cerințelor în care a invocat că contractul de împrumut nr. IMM/14/12/2007 încheiat între ÎCS “Prime Capital” SRL și SRL “Valumax-Prima” la 27 decembrie 2007, contractul de ipotecă nr. IPO/IMM/14/12/2007 încheiat între ÎCS “Prime Capital” SRL și Cernomaz Svetlana, Cernomaz Serghei la 27 decembrie 2007, autentificat de notarul Beliscenco Oleg, contractele de fidejusiune nr. FID/14A/12/2007 și nr. FID/14B/12/2007 încheiate între ÎCS “Prime Capital” SRL și Cernomaz Svetlana, Cernomaz Serghei la 28 decembrie 2007, sunt lovite de nulitate deoarece dânsa și

soțul ei Serghei sunt vorbitori de limbă rusă și nu posedă limba de stat, dându-i necunoscând despre conținutul real al respectivelor contracte.

Indică că deși în textul girului notarial aplicat pe contractul de ipotecă nr. IPO/IMM/14/12/2007 este indicat că părțile au fost cunoscute cu conținutul și efectele acestuia, mențiunile respective sunt eronate și necorespunzătoare realității, soții Cernomaz fiind induși în eroare de către notarul Beliscenco Oleg referitor la esența actelor semnate cu trecerea sub tăcere a ratei dobânzii reale a împrumutului contractat calculate ulterior ca fiind de 30% .

Relatează Cernomaz Svetlana că familia dânzei a fost prejudiciată enorm în urma încheierii contractelor enunțate, ea fiind nevoită să înstrăineze apartamentul ce i-a aparținut cu drept de proprietate la un preț de 323 043 lei, pe când prețul de piață real s-a ridicat la 700 000 lei, în urma vânzării forțate a imobilului fiindu-i cauzat un prejudiciu material de 376 957 lei. Iar la contul ÎCS “Prime Capital” SRL, în urma tranzacțiilor ilegale, a fost depusă suma de 32 257,95 dolari SUA.

Consideră Cernomaz Svetlana că este îndreptățită la repararea prejudiciului material ce i-a fost cauzat, încasarea dobânzii de întârziere calculate în temeiul art. 619 Cod Civil, precum și repararea prejudiciului moral.

Solicită reclamanta Cernomaz Svetlana declararea nulității contractelor de împrumut nr. IMM/14/12/2007 și de ipotecă nr. IPO/IMM/14/12/2007 din 27 decembrie 2007 și a contractelor de fidejusiune nr. FID/14A/12/2007 și nr. FID/14B/12/2007 din 28 decembrie 2007, încasarea în beneficiul său în mod solidar de la ÎCS “Prime Capital” și notarul Beliscenco Oleg a sumei de 32 257,95 dolari SUA și 376 957 lei cu titlu de prejudiciul material, 22 183,87 lei cu titlu de dobânzi de întârziere și 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, Cernomaz Svetlana a depus și cerere de atragere în proces a notarului Beliscenco Oleg în calitate de copârât.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea inițială a Svetlanei Cernomaz. S-a încasat de la Cernomaz Svetlana în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 5 000 lei. A fost respinsă ca fiind neîntemeiată și acțiunea reconvențională a ÎCS “Prime Capital” SRL.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 iunie 2014 Cernomaz Svetlana a contestat-o cu apel prin intermediul reprezentantului-avocat Iachimciuc Alexandru, depunând în acest sens o cerere nemotivată, cerând între altele scutirea de la plata taxei de stat.

Ulterior, la 24 iunie 2014 și SRL “Valumax-Prima”, în persoana administratorului Cernomaz Svetlana, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014. Totodată apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 a fost admisă în parte cererea Svetlanei Cernomaz cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și scutită dânsa de plata taxei de stat în cuantum de 13 750 lei; respinsă ca fiind neîntemeiată cererea SRL “Valumax-Prima” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului; nu s-a dat curs cererilor de apel depuse împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014 și stabilit

apelantelor termen de până la 26 noiembrie 2014, orele 16:00, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5 000 lei pentru Cernomaz Svetlana, și, respectiv, 37 500 lei pentru SRL “Valumax-Prima”. S-a stabilit următoarea ședință de judecată pentru 26 noiembrie 2014, orele 16:00, și s-a explicat apelantelor că în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel, cererile de apel vor fi restituite.

La 06 noiembrie 2014, în termenul prevăzut de lege (art. 425 CPC) Cernomaz Svetlana și SRL “Valumax-Prima” au declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014, cerând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și emiterea unei încheieri noi prin care cererile de scutire de la plata taxei de stat a Svetlanei Cernomaz și SRL “Valumax-Prima” să fie admise integral.

În motivarea recursului, recurentele au invocat ilegalitatea încheierii recurate. Susțin că au fost prezentate probe suficiente ce demonstrează situația financiară dificilă a recurenteii-apelante Cernomaz Svetlana, dânsa nefiind angajată în câmpul muncii, având la întreținere trei copii minori și primind ajutoare materiale din partea statului, fiind astfel îndreptățită la scutirea integrală de la plata taxei de stat. Referitor la situația financiară a SRL “Valumax-Prima”, recurentele au invocat că conturile bancare ale acesteia sunt blocate, iar taxa de stat poate fi achitată de către persoane juridice doar prin transfer bancar și nu în numerar. Mai menționează că în condițiile în care quantumul taxei de stat este unul excesiv, prin prisma jurisprudenței de referință degajată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pot fi ridicate chestiuni grave pe marginea respectării dreptului de acces la justiție. Astfel, în multiple spețe (Clionov c. Moldovei, Tudor-Comerț c. Moldovei, Kreuz c. Poloniei), Curtea de la Strasbourg a stabilit că dreptul la un tribunal este grav pus în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, îndeosebi când persoana care intenționează să exercite dreptul la apărare este lipsită de surse financiare. În consecință, instanța europeană a prescris ca instanțele naționale să examineze posibilitatea reducerii quantumului taxei sau scutirii de la plata acesteia dacă se invocă situația financiară grea. Într-un final, pretind recurentele Cernomaz Svetlana și SRL “Valumax-Prima” că quantumurile taxei de stat la depunerea apelului sunt excesive, în rezultat fiindu-le îngădit într-un mod inacceptabil dreptul garantat la un proces echitabil.

La 02 decembrie 2014 în adresa intimațiilor ÎCS “Prime Capital” SRL și notarul Beliscenco Oleg a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Cernomaz Svetlana și SRL “Valumax-Prima”.

La 10 decembrie 2014 ÎCS “Prime Capital” SRL a depus referință la recursul declarat, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și a solicitat respingerea lui cu menținerea încheierii recurate. Indică intimata că recurentele au omis să invoce vreo normă de drept în susținerea recursului înaintat, referindu-se doar la circumstanțele de fapt ale cauzei. Cu privire la concluzia Curții de Apel Chișinău de scutire parțială în quantum de 13 750 lei a recurenteii-apelante Cernomaz Svetlana de la plata taxei de stat, o apreciază ca fiind legală și fundamentată. Evidențiază că recurenta este administratorul SRL “Valumax-Prima”, ultima nefiind în insolabilitate, respectiv sunt neîntemeiate pretențiile pe

marginea neîncadrării în câmpul muncii. Mai mult decât atât, dânsa a încheiat la 03 mai 2012 și 10 octombrie 2013 contracte de asistență juridică cu avocați, fapt ce denotă deținerea mijloacelor financiare suficiente, suma taxei de stat de 5 000 lei nefiind exagerată și posibilă a fi achitată. Iar Cernomaz Svetlana nu a prezentat probe suficiente și concludente în susținerea cerinței de scutire integrală de la plata taxei (certificate care demonstrează imposibilitatea financiară a soțului Cernomaz Serghei ș.a.), instanța de apel fiind astfel în imposibilitate să o scutească integral. Mai mult decât atât, scutirea de la plata taxei reprezintă un drept și nu o obligație a instanțelor judecătorești. Pe marginea imposibilității recurente/apelante SRL “Valumax-Prima” de a achita taxa de stat în mărime de 37 500 lei, susține intimata ÎCS “Prime Capital” SRL că societatea nu a probat în modul corespunzător imposibilitatea de plată a taxei, aplicarea sechestrului asupra contului nelipsind-o de posibilitatea să obțină mijloacele bănești necesare, mai ales având în vedere faptul că din înscrisurile prezentate s-a demonstrat blocarea unui singur cont bancar deschis la BC “Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” SA, și nu a tuturor conturilor eventual deschise la alte instituții bancare. Mai mult decât atât, recurentele însăși în textul cererii de recurs recunosc existența posibilității financiare a SRL “Valumax-Prima” de a achita taxa de stat în numerar, însă această operațiune este interzisă persoanelor juridice prin lege. Referitor la citarea cauzelor din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, evidențiază că circumstanțele de fapt ale acestora au fost diferite de prezenta cauză, referindu-se la interdicții de blanchetă prevăzute de lege de a verifica de către instanțele supreme situația financiară a individului, precum și de a scuti de la plata taxei de stat persoanele juridice. Într-un final, consideră intimata că cerința recurentelor de scutire totală de la plata taxei de stat în cazul posibilității de a o achita, ar putea prejudicia interesele statului și cetățenilor ca urmare a gestionării incorecte a mijloacelor financiare.

La recursul declarat nu au fost depuse alte referințe.

În conformitate cu art. 426 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referința intimatei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea recurată.

Potrivit art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că la 06 mai 2011 Cernomaz Svetlana a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS “Prime Capital” SRL și notarul Beliscenco Oleg, intervenient accesoriu SRL “Valumax-Prima”, cu privire la declararea nulității contractelor, încasarea dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și moral.

La 19 iunie 2012, ÎCS “Prime Capital” SRL a depus cerere reconvențională împotriva Svetlanei Cernomaz, Serghei Cernomaz și SRL “Valumax-Prima” cu privire la compensarea venitului ratat.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea inițială a Svetlanei Cernomaz. S-a încasat de la Cernomaz Svetlana în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 5 000 lei. A fost respinsă ca fiind neîntemeiată și acțiunea reconvențională a ÎCS “Prime Capital” SRL.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 19 iunie 2014 Cernomaz Svetlana a contestat-o cu apel prin intermediul reprezentantului-avocat Iachimciuc Alexandru, cerând admiterea apelului, scutirea integrală de la plata taxei de stat și casarea hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014 în partea respingerii acțiunii inițiale, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Ulterior, la 24 iunie 2014 și SRL “Valumax-Prima”, în persoana administratorului Cernomaz Svetlana, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 mai 2014, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a pretențiilor Svetlanei Cernomaz. Totodată apelanta a solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

Se reține că în susținerea cererilor cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, au fost prezentate următoarele probe: certificatul eliberat de către BC “Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” SA la 20 octombrie 2014 prin care se atestă că contul SRL “Valumax-Prima” deschis în banca respectivă este blocat la cererea executorului judecătoresc Tihonovici Alexandru conform încheierii din 08 decembrie 2008 și IFS mun. Chișinău sect. Buiucani conform dispozițiilor de suspendare din 16 decembrie 2009 și 19 ianuarie 2010; adeverința eliberată de către Primăria s. Cojușna r. Strășeni ce atestă că Cernomaz Svetlana pe parcursul anului 2014 a beneficiat de ajutor material unic în sumă de 350 lei la școlarizare către 01 septembrie 2014; adeverința eliberată de aceeași Primărie conform căreia se atestă că Cernomaz Serghei nu lucrează începând cu 01 mai 2009 și până în prezent (f.d. 48-50, Vol. II). Totodată, recurenta-apelantă Cernomaz Svetlana a pretins că nu este încadrată în câmpul muncii și are la întreținere trei copii minori (f.d. 44-45, Vol. II).

Prin încheierea recurată a Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 a fost admisă în parte cererea Svetlanei Cernomaz cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și scutită dânsa de plata taxei de stat în cuantum de 13 750 lei; respinsă ca fiind neîntemeiată cererea SRL “Valumax-Prima” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului; nu s-a dat curs cererilor de apel depuse împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din

27 mai 2014 și stabilit apelantelor termen de până la 26 noiembrie 2014, orele 16:00, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 5 000 lei pentru Cernomaz Svetlana, și, respectiv, 37 500 lei pentru SRL "Valumax-Prima". S-a stabilit următoarea ședință de judecată pentru 26 noiembrie 2014, orele 16:00, și s-a explicat apelantelor că în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel, cererile de apel vor fi restituite.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău în mod just și corect a scutit parțial în cuantum de 13 750 lei recurenta-apelantă Cernomaz Svetlana de la plata taxei de stat, dânsa urmând să achite taxa de stat în sumă de 5 000 lei, precum și a respins cererea cu privire la scutire înaintată de către SRL "Valumax-Prima".

Or, înscrisurile prezentate de recurenta Cernomaz Svetlana nu au demonstrat imposibilitatea financiară a dânsei de a achita cuantumul taxei de stat calculat în urma scutirii de 5 000 lei.

Astfel, pretinsa neangajare în câmpul muncii a dânsei nu este decât declarativă, ea deținând funcția de administrator al SRL "Valumax-Prima", fapt recunoscut expres de recurentă atât în fața instanțelor de fond și de apel, cât și în textul cererii de recurs. Referitor la faptul neangajării în câmpul muncii a soțului recurente, Cernomaz Serghei, ce rezultă din adeverința eliberată de către Primăria s. Cojușna r. Strășeni la 04 august 2014, instanța de recurs nu îl poate admite ca circumstanță de fapt demonstrată în mod suficient deoarece din adeverința eliberată de aceeași Primărie la 07 noiembrie 2013 rezultă că nici Cernomaz Svetlana nu este încadrată în câmpul muncii (f.d. 237, Vol. I), ceea ce nu corespunde realității.

Iar faptul că familia Cernomaz are la întreținere trei copii minori prin sine nu constituie temei legal și suficient de scutire, recurenta-apelantă urmând să probeze prin dovezi convingătoare anume imposibilitatea financiară de a achita cuantumul taxei.

Mai mult decât, din materialele cauzei și din înseși declarațiile recurente-apelante, a rezultat că familia sa a avut în proprietate două imobile (casa de locuit din s. Cojușna r. Strășeni și un apartament) dânsa neprezentând nici o probă pe marginea neposederii de alte proprietăți imobile/mobile (extrase din registrele de stat al bunurilor imobile, al unităților de transport auto) care ar releva că familia Cernomaz nu dispune de altă avere substanțială ce ar oferi posibilitate certă să achite cuantumul redus al taxei de stat de 5 000 lei.

Cât privește invocata susținere din partea statului a familiei recurente-apelante Cernomaz Svetlana prin acordarea de ajutoare materiale, ceea ce ar proba situația financiară precară ce condiționează imposibilitatea achitării cuantumului chiar și redus al taxei de stat, instanța de recurs evidențiază că ajutorul unic la școlarizare în sumă de 350 lei, ce i-a fost oferit familiei sale conform adeverinței eliberate de Primăria s. Cojușna r. Strășeni, prezentată în susținerea cererii cu privire la scutire, se acordă tuturor familiilor cu mulți copii indiferent de situația financiară a acestora, fapt recunoscut de către recurenta Cernomaz Svetlana, care anterior în cadrul examinării cauzei în prima instanță a prezentat o adeverință

similară eliberată de către aceeași Primărie s. Cojușna r. Strășeni la 21 octombrie 2013 prin care de asemenea s-a atestat acordarea familiei Cernomaz a ajutorului material unic la școlarizare ca familiei cu copii mulți (f.d. 233, Vol. I).

Deci, argumentele enunțate nu pot servi ca temeiuri suficiente și convingătoare pentru scutirea integrală a recurente-apelante Cernomaz Svetlana de la plata taxei de stat la înaintarea apelului, iar cuantumul de 5 000 lei stabilit de către Curtea de Apel Chișinău la cazul prezentei spețe nu este nici disproporțional în raport cu situația financiară a dânzei și nici excesiv.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că pe parcursul examinării cauzei în fața primei instanțe, recurenta Cernomaz Svetlana de asemenea a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând aceleași argumente și prezentând probe similare, cerința respectivă fiind admisă prin încheierea Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 27 noiembrie 2013, iar prin hotărârea aceleiași instanțe din 27 mai 2014 din contul dânzei în beneficiul statului s-a încasat taxa de stat în mărime de 5 000 lei, prima instanță astfel de asemenea scutind-o parțial de la plata taxei.

În respectivele circumstanțe, instanța de recurs nu constată careva temeiuri pentru a decide altfel decât instanțele ierarhic inferioare în privința scutirii parțiale a Svetlanei Cernomaz de la plata taxei de stat, prin încheierea recurată a Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 fiind dispusă scutirea dânzei de la plata sumei considerabile de 13 750 lei, ea urmând să achite o sumă mai puțin esențială de 5 000 lei.

În lumina considerentelor relevate supra, instanța de recurs conchide că Curtea de Apel Chișinău a emis o soluție corectă și echitabilă, având în vedere interesele unei bune administrări a justiției ce pot justifica impunerea unei restricționări financiare a accesului unei persoane la un tribunal, scutind parțial recurenta-apelantă Cernomaz Svetlana de la plata taxei de stat, nefiind adusă atingere neconformă astfel încât să prejudicieze substanța însăși a dreptului acesteia de acces în justiție.

Referitor la respingerea de către Curtea de Apel Chișinău ca fiind neîntemeiată a cererii SRL “Valumax-Prima” de scutire de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție de asemenea o apreciază ca fiind justă și corectă.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Probele anexate la materialele cauzei prezentate de către recurenta SRL “Valumax-Prima” în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat demonstrează doar blocarea contului bancar al societății deschis la BC “Mobiasbancă – Groupe Societe Generale” SA și nu atestă imposibilitatea financiară a ei de a achita taxa de stat la situația zilei de 24 iunie 2014 (data declarării apelului), nefiind furnizată informația corespunzătoare de la Inspectoratul Fiscal de Stat privind existența și situația tuturor conturilor bancare, precum și datele rapoartelor financiare anuale ce ar releva veniturile și pierderile

înregistrate, și nici prezentate datele din Registrele de stat al bunurilor imobile și al unităților de transport ce ar clarifica starea bunurilor imobile/mobile ale recurenteii.

Mai mult decât atât, societatea enunțată activează până în prezent, nefiind aduse careva probe care ar demonstra că activitatea comercială a acesteia ar fi stopată, ea ar fi în insolabilitate sau ar înregistra pierderi financiare esențiale ce ar împiedica să achite cuantumul taxei de stat de 37 500 lei.

Așadar, recurenta SRL “Valumax-Prima”, contrar cerințelor procedurale în vigoare, a omis să prezinte în susținerea cererii cu privire la scutire probe suficiente și convingătoare ce ar demonstra imposibilitatea dânselor de a achita cuantumul stabilit al taxei de stat la depunerea apelului, în acest sens concluzia instanței de apel fiind una legitimă și corectă.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurentelor ca temei de casare a încheierii recurate precum că Curtea de Apel Chișinău în mod neîntemeiat și ilegal a respins cererile cu privire la scutirea integrală de la plata taxei de stat, deoarece este pur declarativ, fiind invocat în exclusivitate pentru a justifica într-un oarecare mod înaintarea prezentului recurs.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentelor cu privire la nerespectarea practicii judiciare degajate de Curtea Europeană Drepturilor Omului prin respingerea cererilor cu privire la scutire, în rezultat fiind atinsă însăși substanța dreptului la un proces echitabil.

Or, circumstanțele de fapt și de drept ale spețelor citate de recurente în textul cererii de recurs, diferă de cele ale prezentei cauze, prin urmare îngrădirea dreptului dânselor de acces la un tribunal este legală și conformă standardelor unui proces echitabil și principiilor unui stat de drept.

În speța Weissman ș.a. c. României (hotărârea din 24 mai 2006, definitivă din 23 octombrie 2006), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că interesul unei bune administrări a justiției poate justifica impunerea unei restricționări financiare a accesului unei persoane la un tribunal.

Referitor la speța Tudor-Comerț c. Moldovei (hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009), la care fac referință recurente, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile.

Totodată, în speța de referință Kreuz c. Poloniei (hotărârea din 19 iunie 2001), citată în textul cererii de recurs, Curtea de la Strasbourg a enunțat că dreptul la un tribunal nu este absolut, el poate fi suspus anumitor limitări deoarece prin însăși natura sa cere reglementarea din partea statului, care dispune de o certă marjă de apreciere în această privință, dublată de controlul european exercitat de Curte. Iar aplicarea restricțiilor financiare asupra dreptului individului de acces la o instanță, atât timp cât nu aduce atingere însăși a substanței acestui drept garantat pe terenul art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și satisface exigența de proporționalitate între mijloacele antrenate și scopul final urmărit, este legală și conformă standardelor unei societăți democratice.

În lumina raționamentelor generale enunțate supra, racordate la circumstanțele de fapt și de drept ale prezentei cauze, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prin scutirea parțială a recurente-apelante Cernomaz Svetlana și respingerea cererii de scutire a SRL “Valumax-Prima” nu a fost afectată substanța însăși a dreptului acestora la un proces echitabil în aspectul accesului la un tribunal.

Or, cuantumul taxei de 5 000 lei calculat în urma scutirii parțiale nu este la caz unul excesiv și disproporțional pentru persoana fizică – administrator al unei societăți comerciale, iar stabilirea unei taxe de stat de stat de 37 500 lei deși poate fi apreciată ca fiind esențială chiar pentru un agent economic, ultimul nu poate fi scutit de la plata acesteia exclusiv în baza unor argumente declarative, fără a fi prezentate probe relevante și convingătoare privind situația sa materială.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural de către Curtea de Apel Chișinău, respectiv nu constituie temei pentru casare a încheierii recurate, și urmează a fi respinse.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurente sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Cernomaz Svetlana și SRL “Valumax-Prima” și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Cernomaz Svetlana și Societatea cu răspundere limitată “Valumax-Prima”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Cernomaz împotriva Întreprinderii cu capital străin “Prime Capital” Societate cu răspundere limitată și notarului Beliscenco Oleg, intervenient accesoriu Societatea cu răspundere limitată “Valumax-Prima”, cu privire la declararea nulității contractelor, încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, repararea prejudiciului material și moral; acțiunea reconvențională a Întreprinderii cu capital străin “Prime Capital” Societate cu răspundere limitată împotriva Svetlanei Cernomaz, Serghei Cernomaz și Societății cu răspundere limitată “Valumax-Prima” cu privire la compensarea venitului ratat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Tamara Chișca-Doneva